

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

**ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2021-22
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ**

**ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 28 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)**

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Γ036

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ: 90΄ λεπτά

**Ο ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΔΩΔΕΚΑ (12) ΣΕΛΙΔΕΣ
ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΠΙΝΑΚΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ**

ΜΕΡΟΣ Ι. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Α. Διδαγμένα κείμενα για μετάφραση

(Μονάδες 30)

1.

	ΜΟΝΑΔΕΣ
Εἰπέ μοι, ἔφην ἐγὼ, ὦ Ἴπποκράτες,	1
παρὰ Πρωταγόραν νῦν ἐπιχειρεῖς ἶέναι,	1
ἀργύριον τελῶν ἐκείνῳ μισθὸν ὑπὲρ σεαυτοῦ,	1,5
ὡς παρὰ τίνα ἀφιξόμενος καὶ τίς γενησόμενος;	2
ὥσπερ ἂν εἰ ἐπενόεις	0,5
παρὰ τὸν σαυτοῦ ὁμώνυμον ἐλθῶν	1
Ἴπποκράτη τὸν Κῶον, τὸν τῶν Ἀσκληπιαδῶν,	0,5
ἀργύριον τελεῖν ὑπὲρ σαυτοῦ μισθὸν ἐκείνῳ,	1,5
εἴ τίς σε ἤρετο,	1
Εἰπέ μοι, μέλλεις τελεῖν, ὦ Ἴπποκράτες, Ἴπποκράτει μισθὸν ὡς τίνοι ὄντι;	2,5
τί ἂν ἀπεκρίνω;	0,5
Εἶπον ἄν, ἔφη, ὅτι ὡς ἰατρῶ.	1
<i>Πλάτωνος Πρωταγόρας Γ΄</i>	ΣΥΝΟΛΟ 14

2.

	ΜΟΝΑΔΕΣ
Ἄπορία οὖν ἐχόμενος ὁ Προμηθεύς,	1
ἦντινα σωτηρίαν τῷ ἀνθρώπῳ εὔροι,	1
κλέπτει Ἡφαίστου καὶ Ἀθηνᾶς τὴν ἐντεχνον σοφίαν σὺν πυρί	1,5
— ἀμήχανον γὰρ ἦν ἄνευ πυρὸς αὐτὴν κτητὴν τῷ ἢ χρησίμην γενέσθαι —	1,5
καὶ οὕτω δὴ δωρεῖται ἀνθρώπῳ.	1
τὴν μὲν οὖν περὶ τὸν βίον σοφίαν ἄνθρωπος ταύτη ἔσχε,	1,5
τὴν δὲ πολιτικὴν οὐκ εἶχεν·	0,5
ἦν γὰρ παρὰ τῷ Δίῃ·	0,5

τῷ δὲ Προμηθεΐ εἰς μὲν τὴν ἀκρόπολιν,	0,5
τὴν τοῦ Διὸς οἴκησιν,	0,5
οὐκέτι ἐνεχώρει εἰσελθεῖν·	1
πρὸς δὲ καὶ αἱ Διὸς φυλακαὶ φοβεραὶ ἦσαν·	1,5
εἰς δὲ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ Ἡφαίστου οἴκημα τὸ κοινόν,	1
ἐν ᾧ ἐφιλοτεχνεῖτην,	0,5
λαθῶν εἰσέρχεται,	0,5
καὶ κλέψας τὴν τε ἔμπυρον τέχνην τὴν τοῦ Ἡφαίστου καὶ τὴν ἄλλην τὴν τῆς Ἀθηνᾶς	1,5
δίδωσιν ἀνθρώπῳ.	0,5
Πλάτωνος Πρωταγόρας ΙΑ΄	ΣΥΝΟΛΟ
	16

B. Αἰδίδακτο κείμενο για μετάφραση

(Μονάδες 25)

	ΜΟΝΑΔΕΣ
Ὅρᾳς δὴ καὶ τῶν ἡμετέρων πολιτῶν	1
—ταῦτα γὰρ οὐκ ἄλλων ἀκηκόαμεν,	1,5
ἀλλ' αὐτοὶ παρόντες οἶδαμεν—	1,5
ὅσοι στρατηγίας ἐπιθυμήσαντες ἤδη	2
καὶ τυχόντες αὐτῆς	1
οἱ μὲν ἔτι καὶ νῦν φυγάδες	1,5
τῆσδε τῆς πόλεως εἰσιν,	1
οἱ δὲ τὸν βίον ἐτελεύτησαν·	1
οἱ δὲ ἄριστα δοκοῦντες αὐτῶν πράττειν	2
διὰ πολλῶν κινδύνων ἐλθόντες καὶ φόβων	2
οὐ μόνον ἐν ταύτῃ τῇ στρατηγίᾳ,	1,5
ἀλλ' ἐπεὶ εἰς τὴν ἑαυτῶν κατῆλθον,	1,5
ὑπὸ τῶν συκοφαντῶν πολιορκούμενοι	1
πολιορκίαν οὐδὲν ἐλάττω τῆς ὑπὸ τῶν πολεμίων διετέλεσαν,	2,5

ὥστε ἐνίους αὐτῶν εὖχεσθαι	1,5
ἀστρατηγήτους εἶναι μᾶλλον	1,5
ἢ ἐστρατηγηκέναι.	1
Πλάτωνος Ἀλκιβιάδης Β΄ 141e – 142a	ΣΥΝΟΛΟ 25

Ενδεικτικές μεταφράσεις:

1. Βλέπεις λοιπόν και από τους δικούς μας (συμ)πολίτες –αυτά άλλωστε / γιατί αυτά δεν τα έχουμε ακούσει από άλλους, αλλά τα γνωρίζουμε εμείς οι ίδιοι που είμαστε (εδώ) παρόντες-όσοι ήδη / μέχρι τώρα, αφού θέλησαν / επιθύμησαν τη στρατηγία / να στρατηγήσουν / να γίνουν στρατηγοί, και (αφού) το πέτυχαν (αυτό), οι μεν / άλλοι μεν / άλλοι αφενός ακόμη και τώρα είναι εξόριστοι από αυτήν εδώ την πόλη, άλλοι δε / πάλι / αφετέρου πέθαναν. Όσοι από αυτούς έδιναν την εντύπωση / θεωρούνταν / φαίνονταν ότι ευδαιμονούσαν / ευτυχούσαν πάρα πολύ, αφού πέρασαν από πολλούς κινδύνους και φόβους, όχι μόνο σ' αυτήν / κατά τη διάρκεια αυτής / της ίδιας της στρατηγίας, αλλά όταν επέστρεψαν στην πατρίδα τους, πολιορκημένοι / επειδή πολιορκούνταν από συκοφάντες, έζησαν / βίωσαν πολιορκία καθόλου μικρότερη / κατώτερη από εκείνη των εχθρών τους / που έζησαν από τους εχθρούς, με αποτέλεσμα / ώστε μερικοί από αυτούς να εύχονται πολύ περισσότερο να μην γίνονταν / ήταν στρατηγοί παρά να έχουν στρατηγήσει / να έχουν γίνει στρατηγοί.

2. Βλέπεις άλλωστε και τους δικούς μας συμπολίτες – αυτά μάλιστα δεν τ' ακούσαμε από άλλους, αλλά τα βλέπουμε με τα μάτια μας– όσοι θέλησαν τη στρατηγία και την πέτυχαν, άλλοι είναι ακόμα εξόριστοι κι άλλοι έχασαν τη ζωή τους. Κι όσοι απ' αυτούς φάνηκε ότι ευτύχησαν, αφού πέρασαν από πλήθος κινδύνους και φόβους, όχι μόνο κατά τη διάρκεια της στρατηγίας τους, αλλά κι όταν γύρισαν στην πατρίδα τους, πολιορκημένοι από τους συκοφάντες βρήκαν πολιορκία καθόλου μικρότερη από εκείνη των εχθρών ώστε κάμποσοι από αυτούς ευχήθηκαν να τους έλειπε μᾶλλον η στρατηγία παρά που εστρατήγησαν.

(Μτφρ. Λ. Κούσουλας, 2001. Πλάτων. Αλκιβιάδης και Αλκιβιάδης Δεύτερος. Αθήνα: Πόλις)

Γ. Αδίδακτο κείμενο για ορθογραφία

(Μονάδες 5)

Ἔστι γὰρ ψυχὴ πόλεως οὐδὲν ἕτερον ἢ πολιτεία, τοσαύτην ἔχουσα δύναμιν ὅσην περὶ ἑνὸς σώματι φρόνησις. Αὕτη γὰρ ἐστὶν ἡ βουλευομένη περὶ ἀπάντων καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ διαφυλάττουσα, τὰς δὲ συμφορὰς διαφεύγουσα.

Ἴσοκράτους Ἀρεοπαγητικός 7.14

Για την ορθογραφία ισχύουν τα ακόλουθα:

- (α) Αφαιρείται 0,25μ. για κάθε τονικό λάθος ή παράλειψη τόνου ή πνεύματος ή υπογεγραμμένης.
- (β) Εάν στην ίδια λέξη υπάρχουν δύο ή περισσότερα λάθη τόνου ή πνεύματος, αφαιρείται 0,25μ.
- (γ) Αφαιρείται 0,5μ. για ορθογραφικό ή γραμματικό λάθος.
- (δ) Εάν στην ίδια λέξη υπάρχουν δύο ή περισσότερα ορθογραφικά ή γραμματικά λάθη, αφαιρείται 0,5μ.
- (ε) Σε περίπτωση που συνδυάζονται οι περιπτώσεις α και γ, αφαιρείται 0,5μ.
- (στ) Το επαναλαμβανόμενο λάθος αξιολογείται μόνο **μία** φορά.
- (ζ) Σε οποιαδήποτε περίπτωση ο/η μαθητής/τρια τονίσει με οξεία αντί βαρεία, δεν αφαιρείται μονάδα.

Υπόδειξη: Αν οι μαθητές/τριες δεν εφαρμόσουν την έγκλιση τόνου (γάρ έστιν , ὄσσην περ), να μη θεωρηθεί λάθος.

Δ. Παρατηρήσεις

(Μονάδες 20)

Για την ορθογραφία στις ασκήσεις του Μέρους Δ΄ του εξεταστικού δοκιμίου ισχύουν τα ακόλουθα:

- (α) Σε περίπτωση ορθογραφικού λάθους, ο τύπος θεωρείται λανθασμένος και βαθμολογείται με μηδέν μονάδες.
- (β) Για κάθε λάθος σε τόνο, παρατονισμό, πνεύμα, υπογεγραμμένη αφαιρείται 0,25μ.
- (γ) Αν στην ίδια λέξη συνυπάρχουν δύο ή περισσότερα λάθη τόνου, παρατονισμού, πνεύματος, υπογεγραμμένης, αφαιρείται 0,25μ.
- (δ) Το άρθρο και η λέξη που συνοδεύει μοιράζονται εξίσου τη βαθμολογία που αντιστοιχεί στο λεκτικό σύνολο (π.χ. 0,5+0,5= 1μ.).
- (ε) Σε οποιαδήποτε περίπτωση ο/η μαθητής/τρια τονίσει με οξεία αντί βαρεία, δεν αφαιρείται μονάδα.

Σημείωση:

Σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις που ζητείται τύπος των Αρχαίων ή των Νέων Ελληνικών και ο τύπος που δίνεται ως απάντηση **υφίσταται ως άλλος γραμματικός τύπος** των Αρχαίων ή των Νέων Ελληνικών αντίστοιχα, τότε **ο τύπος βαθμολογείται με μηδέν μονάδες** (παρόλο που ορθογραφικά μπορεί να είναι ορθός). Για παράδειγμα, αν ζητηθεί το γ' ενικό πρόσωπο της ευκτικής Ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος «λέγω» και δοθεί ως απάντηση το «λέγει» ή «λέγη», τότε ο τύπος θεωρείται λανθασμένος. Αν ζητηθεί ένα παράγωγο ουσιαστικό του ρήματος «κλίνω» (στα Αρχαία ή στα Νέα Ελληνικά) και δοθεί ως απάντηση ο τύπος «κλήση», τότε ο τύπος θεωρείται λανθασμένος.

1.α. τυχόντες

Να γράψετε το α' πρόσωπο ενικού στην ευκτική του Παρακειμένου στην ίδια φωνή.

Ευκτική Παρακειμένου: **τετυχηκῶς εἶην / τετυχήκοιμι**

β. έτελεύτησαν

Να γράψετε το γ' πρόσωπο πληθυντικού στην οριστική του Παρατατικού στην ίδια φωνή.

Οριστική Παρατατικού: **έτελεύτων**

γ. έλθόντες

Να γράψετε την ονομαστική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος της Μετοχής του Ενεστώτα.

Μετοχή Ενεστώτα: **(τὰ) έρχόμενα / (τὰ) ίόντα**

δ. εύχεσθαι

Να γράψετε το γ' πρόσωπο ενικού στην προστακτική του Αορίστου α' στην ίδια φωνή.

Προστακτική Αορίστου α': **εύξάσθω**

(4X1=4)

2.α. άριστα, έλάττω

Να γράψετε τους άλλους βαθμούς (μονολεκτικούς τύπους) των πιο πάνω λέξεων διατηρώντας τον ίδιο γραμματικό τύπο. Σε κάθε περίπτωση να διευκρινίζετε ποιον βαθμό γράφετε.

άριστα: **Θετικός: εύ**

Συγκριτικός: άμεινον

έλάττω: **Θετικός: μικράν**

Υπερθετικός: έλαχίστην

(4X0,5=2)

2.β.ι. έτι και νυν φυγάδες τήσδε τής πόλεως

ii. δια πολλών κινδύνων έλθόντες

Να μεταφέρετε στον αντίθετο αριθμό τους κλιτούς τύπους των πιο πάνω αποσπασμάτων.

- i. *ἐπι καὶ νῦν φυγὰς (0,5μ.) τῶνδε (0,5μ.) τῶν (0,25μ.) πόλεων (0,25μ.)*
ii. *διὰ πολλοῦ (0,5μ.) κινδύνου (0,5μ.) ἐλθῶν (0,5μ.)*

(3μ.)

3. α.

- i. ὅσοι στρατηγίας ἐπιθυμήσαντες ἤδη

στρατηγίας: αντικείμενο (σε γενική) (0,5μ.) στη (μετοχή) ἐπιθυμήσαντες (0,5μ.)

ἐπιθυμήσαντες: χρονική μετοχή (0,5μ.), συνημμένη (0,25μ.) στο υποκείμενο ὅσοι του ρήματος / του (ρήματος) εἰσιν (0,25μ.)

- ii. ὑπὸ τῶν συκοφαντῶν πολιορκούμενοι

ὑπὸ τῶν συκοφαντῶν: ποιητικό αίτιο / εμπρόθετος προσδιορισμός του ποιητικού αίτιου (0,5μ.) από το πολιορκούμενοι (παθητικής διάθεσης) (0,5μ.)

- iii. ὥστε ἐνίους αὐτῶν εὔχεσθαι ἀστρατηγήτους εἶναι

αὐτῶν: γενική διαιρετική (0,5μ.) από το ἐνίους (0,5)

Να αναγνωρίσετε συντακτικῶς τους πιο πάνω υπογραμμισμένους τύπους.

(4X1=4)

3.β. [...] πολιορκίαν οὐδὲν ἐλάττω τῆς ὑπὸ τῶν πολεμίων διετέλεσαν, ὥστε ἐνίους αὐτῶν εὔχεσθαι ἀστρατηγήτους εἶναι μᾶλλον ἢ ἐστρατηγηκένοι.

Να γράψετε ποια εἶναι ἡ δευτερεύουσα πρόταση στὴν πιο πάνω περίοδο λόγου και να αναφέρετε τὸ εἶδος, τὴν εἰσαγωγή, τὴν εκφορά και τὸν συντακτικὸ τῆς ρόλο.

(μονάδες 3)

- Δευτερεύουσα πρόταση: ὥστε ἐνίους αὐτῶν εὔχεσθαι ἀστρατηγήτους εἶναι μᾶλλον ἢ ἐστρατηγηκένοι (0,5μ.)
- Εἶδος: (Δευτερεύουσα) συμπερασματική / του αποτελέσματος (0,5μ.)
- Εἰσαγωγή: συμπερασματικός σύνδεσμος (0,25μ.) ὥστε (0,25μ.)
- Εκφορά: **απαρέμφατο Ενεστώτα (εὔχεσθαι) (0,5μ.)**
- Συντακτικὸς ρόλος: **επιρρηματικός προσδιορισμός (0,5μ.) του αποτελέσματος / συμπεράσματος (0,5μ.)**

4.α. στρατηγίας

i. Να αναλύσετε την πιο πάνω λέξη του αδιδακτου κειμένου στα συνθετικά της μέρη στα Αρχαία Ελληνικά. Σε περίπτωση ρήματος να γράψετε το α' πρόσωπο ενικού της οριστικής Ενεστώτα και σε περίπτωση άλλου κλιτού μέρους του λόγου την ονομαστική ενικού.

(μονάδα 1)

στρατηγίας: στρατός + ἄγω

Σε περίπτωση που δοθεί ως απάντηση τύπος εκτός του α' προσώπου ενικού (ἄγω), δεν θα γίνεται αποδεκτή.

(2Χ0,5=1)

ii. Από το δεύτερο συνθετικό της πιο πάνω λέξης να σχηματίσετε ένα σύνθετο επίθετο στα Νέα Ελληνικά.

(μονάδα 1)

Σύνθετο επίθετο: **επαγωγικός, παραγωγικός, εισαγωγικός, μεταγωγικός, δημαγωγικός, ευάγωγος, ανάγωγος, παιδαγωγικός, προαγωγικός, εισακτέος, κυνηγετικός, αρχηγικός, στρατηγικός, αψυχαγωγικός, χειραγωγικός, αχαλιναγωγικός, ...**

(1Χ1=1)

4.β. Να αντιστοιχίσετε στο τετράδιο απαντήσεων τους αριθμούς των αρχαιοελληνικών λέξεων των κειμένων για μετάφραση, I.A.1., I.A.2. και I.B., της στήλης Α' με τα γράμματα των συγγενικών τους νεοελληνικών λέξεων της στήλης Β'. Στη στήλη Β' περισεύει μία (1) λέξη.

Στήλη Α'	Στήλη Β'
1. ἤρετο (I.A.1.)	α. κάτοπτρο
2. λαθών (I.A.2.)	β. αναπόφευκτος
3. ὄρᾳς (I.B.)	γ. ερωτηματικό
4. φυγάδες (I.B.)	δ. απόρροια
	ε. λησμοσύνη

(μονάδες 2)

1-γ, 2-ε, 3-α, 4-β

(4Χ0,5=2)

Ε. Μεταφορά νεοελληνικού κειμένου στα Αρχαία Ελληνικά

(Μονάδες 5)

Επειδή αυτός ο κίνδυνος είναι μεγαλύτερος από όλους, διατάζω τους στρατηγούς μας να λένε την αλήθεια για τον πόλεμο. Πρέπει κάποιος από εσάς να πάρετε τα όπλα τώρα και να κινδυνεύσετε στη μάχη.

Να μεταφέρετε το πιο πάνω κείμενο στα Αρχαία Ελληνικά.

Για την ορθογραφία στην άσκηση του Μέρους Ε΄ ισχύουν τα ακόλουθα:

(α) Για κάθε ορθογραφικό ή γραμματικό λάθος αφαιρείται 0,25μ. από το σύνολο της βαθμολογίας της άσκησης.

(β) Για κάθε δύο λάθη τόνου, παρατονισμού, πνεύματος, υπογεγραμμένης, αφαιρείται 0,25μ. από το σύνολο της βαθμολογίας της άσκησης.

(γ) Μέγιστη αφαίρεση μονάδων για τα πιο πάνω (λόγω ορθογραφίας, τόνων, πνευμάτων και υπογεγραμμένης) από το σύνολο της βαθμολογίας της άσκησης: 2 μονάδες.

(δ) Σε οποιαδήποτε περίπτωση ο/η μαθητής/τρια τονίσει με οξεία αντί βαρεία, δεν αφαιρείται μονάδα.

Σημείωση:

Αν ο τύπος που δίνεται ως απάντηση **υφίσταται ως άλλος γραμματικός τύπος** των Αρχαίων Ελληνικών, τότε ο τύπος **βαθμολογείται με μηδέν μονάδες** (παρόλο που ορθογραφικά μπορεί να είναι ορθός). Για παράδειγμα, αν απαιτείται το γ' ενικό πρόσωπο της ευκτικής Ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος «λέγω» και δοθεί ως απάντηση το «λέγει» ή «λέγη», τότε ο τύπος θεωρείται λανθασμένος.

Ἐπει / Ἐπειδῆ (0,25μ.)

οὔτος (0,25μ.) ὁ κίνδυνος (0,25μ.)

μέγιστος (0,25μ.) πάντων (0,25μ.) ἐστί (0,25μ.),

κελεύω / ἐπιτάσσω ἢ ἐπιτάττω (0,25μ.)

τοὺς ἡμετέρους (0,25μ.) στρατηγούς (0,25μ.) / τοὺς στρατηγούς (0,25μ.) ἡμῶν (0,25μ.)

λέγειν (0,25μ.) τὴν ἀλήθειαν / τὰ ἀληθῆ / τὰληθῆ (0,25μ.)

περὶ τοῦ πολέμου (0,25μ.).

Δεῖ / Χρῆ / Πρέπει / Προσῆκει / Ἀνάγκη ἐστί (0,25μ.) τινας / ἐνίους (0,25μ.) ὑμῶν (0,25μ.)

λαβεῖν (0,25μ.) τὰ ὅπλα (0,25μ.) νῦν (0,25μ.)

καὶ κινδυνεύσαι (0,25μ.) ἐν τῇ μάχῃ (0,25μ.).

(μονάδες 5)

Διευκρίνιση για τον τονισμό:

- **Άνγκη ἐστὶ τινας**
- **Άνγκη ἐστὶ ἐνίους**

Αν οι μαθητές/-τριες δεν εφαρμόσουν την ἐγκλιση τόνου ή τη βαρεία, να μη θεωρηθεί λάθος.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

(Μονάδες 15)

1. Στο πρώτο διδαγμένο για μετάφραση κείμενο (Ι.Α.1) παρατηρείται συνύπαρξη δύο βασικών σωκρατικών πρακτικών: της σωκρατικής ειρωνείας και του αναλογικού συλλογισμού. Να εξηγήσετε τις δύο (2) πρακτικές και να τεκμηριώσετε με ένα (1) στοιχείο του κειμένου για την κάθε πρακτική. Τι επιδιώκει ο Σωκράτης με τη χρήση καθεμιάς από αυτές;

(μονάδες 6)

	<u>Σωκρατικές πρακτικές</u> (2Χ1,5=3)	<u>Τεκμηρίωση</u> (1 στοιχείο για την κάθε πρακτική) (2Χ0,5=1)	<u>Επιδίωξη</u> (1 στοιχείο για την κάθε πρακτική) (2Χ1=2)
1.	<p><u>Σωκρατική ειρωνεία:</u> η από πλευράς του Σωκράτη προσποίηση άγνοιας για το υπό συζήτηση / διερεύνηση θέμα και η ταυτόχρονη υποβολή σχετικών ερωτήσεων. (μ.1)</p> <p><u>Στο κείμενο Ι.Α.1:</u> Ο Σωκράτης προσποιείται άγνοια για το πραγματικό περιεχόμενο της διδασκαλίας του Πρωταγόρα και για αυτό τον υποβάλλει σε μία σειρά ερωτήσεων. (μ.0,5)</p>	<p><u>Στοιχεία κειμένου:</u> Τα ερωτήματα «παρὰ Πρωταγόραν ...τίς γενησόμενος;» / «μέλλεις τελείν, ὦ Ἴπποκράτες, Ἴπποκράτει μισθὸν ὡς τίνι ὄντι;» / «τί ἂν ἀπεκρίνω;» (μ.0,5)</p>	<ul style="list-style-type: none">• Ο συνομιλητής (ο Ἴπποκράτης στην προκειμένη περίπτωση) βοηθείται μέσω των ερωτήσεων να συνειδητοποιήσει από μόνος του την πραγματικότητα / την αλήθεια για το θέμα που τον απασχολεί και έτσι, έχοντας όλα τα δεδομένα ενώπιόν του, έχοντας αποκτήσει την απαραίτητη αυτογνωσία, να λάβει από μόνος του την απόφαση που τον εξυπηρετεί καλύτερα. (1μ.)ή• Με αυτόν τον τρόπο ο Σωκράτης δεν προσφέρει έτοιμη την απάντηση, αλλά δημιουργεί τις προϋποθέσεις μέσα στην ψυχή του συνομιλητή του, για να προχωρήσει στην αναζήτηση της αλήθειας. Έχοντας αποκτήσει την απαραίτητη

			αυτογνωσία, θα είναι σε θέση να λάβει από μόνος του την καταλληλότερη για εκείνον απόφαση. (1μ.)
2.	<p><u>Αναλογικός συλλογισμός:</u> η παρουσίαση από πλευράς του Σωκράτη, στο άτομο με το οποίο συνομιλεί, παραδειγμάτων ανάλογων με το υπό διερεύνηση / συζήτηση θέμα (π.χ. από άλλους επαγγελματικούς χώρους ή από άλλες παρόμοιες καταστάσεις / συνθήκες). (μ.1)</p> <p><u>Στο κείμενο Ι.Α.1:</u> Ο Σωκράτης προβάλλει το παράδειγμα του Κώου γιατρού Ιπποκράτη ερωτώντας τον νεαρό συνομιλητή του, Ιπποκράτη, τι θα αποκόμιζε, εάν αποφάσιζε να μαθητεύσει κοντά στον γιατρό αυτόν και κατ' αναλογία του ζητεί να απαντήσει στο ίδιο ερώτημα για τον Πρωταγόρα. (μ.0,5)</p>	<p><u>Στοιχεία κειμένου:</u> Η αναφορά στον Ιπποκράτη «ὥσπερ ἂν ... ὡς ἰατρῶ» (μ.0,5)</p>	<p>Με αυτή την πρακτική ο συνομιλητής του Σωκράτη βοηθείται να κάνει συσχετισμούς ανάλογους με το θέμα που τον απασχολεί - πιο απλούς, πρακτικούς, κατανοητούς- και έτσι καταφέρνει να το κατανοήσει και να το διασαφηνίσει. (1μ.)</p>

2. Σύμφωνα με το δεύτερο διδαγμένο για μετάφραση κείμενο (Ι.Α.2.), με ποιον τρόπο ο Προμηθέας αποκατέστησε την έλλειψη που παρουσίαζε το ανθρώπινο γένος μετά τη διανομή του Επιμηθέα και ποιο σημαντικό όφελος προέκυψε, τελικά, για τους ανθρώπους;

(μονάδες 3)

Ο Προμηθέας αποκατέστησε την έλλειψη που παρουσίαζε η διανομή του Επιμηθέα στο ανθρώπινο γένος κλέβοντας την έντεχνο σοφία / τις τεχνικές γνώσεις μαζί με τη φωτιά από τον Ήφαιστο και την Αθηνά και δωρίζοντάς τα στον άνθρωπο. (2μ.)

Όφελος:

Ο άνθρωπος απέκτησε «τὴν περὶ τὸν βίον σοφίαν», δηλαδή έθεσε τις βάσεις για τη δημιουργία του τεχνικού πολιτισμού και έτσι κατάφερε να εξασφαλίσει τη σωτηρία του / να δραστηριοποιηθεί / να ευπορήσει μέσα σε οποιοδήποτε περιβάλλον. (1μ.)

ή

Ο άνθρωπος χάρη στα δώρα του Προμηθέα απέκτησε «τὴν περὶ τὸν βίον σοφίαν», κατάφερε, δηλαδή,

1. να κάνει σπουδαίες ανακαλύψεις
2. να αποφύγει τον αλληλοσπαραγμό
3. να επιβληθεί στη φύση
4. να διαφοροποιηθεί από τα ζώα και να δημιουργήσει θεμελιώδεις μορφές πολιτισμού (Σχόλια των Συμβούλων – Φιλολόγων: κεφ. ΙΑ΄ - ΙΒ΄, σ. 2)

(1μ.)

3.

Απόσπασμα 1:

ΕΤΑΙΡΟΣ: Και τι είναι αυτό το τόσο σπουδαίο που συνέβη σε σένα και σε κείνον; Γιατί βέβαια δε συνάντησες κανένα άλλον ομορφότερο σε τούτη δω την πόλη.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Ναι, πολύ πιο όμορφο.

ΕΤ. Τι λες; δικό μας ή ξένο;

ΣΩ. Ξένο.

ΕΤ. Από ποιον τόπο;

ΣΩ. Από τα Άβδηρα.

ΕΤ. Και τόσο όμορφος σου φάνηκεν ο ξένος, ώστε να τον πάρεις για καλύτερο από το γιο του Κλεινία;

ΣΩ. Και πώς, θαυμάσιε άνθρωπε, μπορεί το σοφότατο να μη φαίνεται ομορφότερο;

ΕΤ. Μα αλήθεια έρχεσαι εδώ, Σωκράτη, ύστερα από συνάντηση με σοφό;

ΣΩ. Με το σοφότατο, πιστεύω, από όσους ζουν, αν σοφότατος σου φαίνεται πως είναι ο Πρωταγόρας.

Πλάτωνος Πρωταγόρας Α΄

Απόσπασμα 2:

Μου φαίνεται λοιπόν πως ο θυρωρός, ένας ευνούχος, μας άκουε, και είναι πιθανό, από τους πολλούς σοφιστές που συνέρρεαν, να ήταν θυμωμένος με τους επισκέπτες΄ όταν λοιπόν χτυπήσαμε την πόρτα και άνοιξε και μας είδε΄ - Α, είπτε, κάτι σοφιστές΄ δεν ευκαιρεί΄ - την ίδια στιγμή έσπρωξε με τα δυο του χέρια την πόρτα με όση δύναμη είχε και την έκλεισε.

Πλάτωνος Πρωταγόρας ΣΤ΄

3.α. Ποιο σημαντικό γεγονός της κοινωνικής και πνευματικής ζωής της Αθήνας του β' μισού του 5^{ου} αι. π.Χ. προβάλλεται στα πιο πάνω αποσπάσματα και ποιος ήταν ο αντίκτυπός του;

(μονάδες 3)

• Το σημαντικό γεγονός της κοινωνικής και πνευματικής ζωής της Αθήνας του β' μισού του 5^{ου} αι. π.Χ. που προβάλλεται στα πιο πάνω αποσπάσματα είναι η άφιξη στην Αθήνα του κορυφαίου σοφιστή Πρωταγόρα και άλλων σοφιστών, όπως του Πρόδικου και Ιππία. (1μ.)

• Αντίκτυπος:

Η σοφιστική αντιμετωπίζεται από την κοινωνία της Αθήνας με τρόπο διφορούμενο και αντιφαντικό:

(α) Ο αθηναϊκός λαός και κυρίως η συντηρητική παράταξή του, οι μεγαλύτεροι σε ηλικία εκδηλώνουν αντίδραση, κάποτε και ανοικτή αποδοκιμασία για την εισροή του σοφιστικού κύματος / δυσφορούν απέναντι στους Σοφιστές και τους περιφρονούν, όπως φαίνεται και μέσα από την αντίδραση του θυρωρού στο απόσπασμα από το κεφάλαιο ΣΤ'. (1μ.)

(β) Οι νέοι, ως πιο φιλοπρόοδοι, αποδέχονταν τους σοφιστές πιο εύκολα, σχεδόν πάντοτε θετικά, όπως φαίνεται από την αντίδραση του Εταίρου στο κεφάλαιο Α'. (1μ.)

Βλ. Δ. Πλατανίτης, Πλάτωνος Πρωταγόρας, σελ. 180.

3.β. Ποια σημασία προσδίδει στην έννοια της ομορφιάς καθένας από τους δύο συνομιλητές στο Απόσπασμα 1; Να τεκμηριώσετε με αναφορές στο κείμενο.

(μονάδες 3)

Έννοια ομορφιάς:

- Ο Εταίρος αναφέρεται στη σωματική / εξωτερική / φυσική ομορφιά, όπως φαίνεται και από την ερώτηση « Και τόσο ... το γιο του Κλεινία» που υποβάλλει στον Σωκράτη (1,5μ.).
- Ο Σωκράτης, αντίθετα, αναφέρεται στην πνευματική / εσωτερική ομορφιά, όπως φαίνεται και από την απάντηση «Και πώς ... ομορφότερο;» που δίδει στον Εταίρο (1,5μ.).

(σημασία: 2Χ1=2

τεκμηρίωση:2Χ0,5=1)

-ΤΕΛΟΣ ΟΔΗΓΟΥ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ-

ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΚΕΛΙ ΠΙΝΑΚΑ	ΑΣΚΗΣΗ	ΜΟΝΑΔΕΣ ΑΝΑ ΑΣΚΗΣΗ
1.	I.A.1. (διδαγμένο κείμενο 1)	14
2.	I.A.2. (διδαγμένο κείμενο 2)	16
3.	I.B. (αδίδακτο κείμενο)	25
4.	I.Γ. (ορθογραφία)	5
5.	I.Δ.1.α.- δ. (σχηματισμός ρηματικών τύπων)	4
6.	I.Δ.2.α. (παραθετικά)	2
7.	I.Δ.2.β.i-ii (αντίθετος αριθμός)	3
8.	I.Δ.3.α.i-iii (συντακτική αναγνώριση)	4
9.	I.Δ.3.β. (δευτερεύουσα πρόταση)	3
10.	I.Δ.4.α.i-ii (λεξιλογικές ασκήσεις: συνθετικά + παραγωγή)	2
11.	I.Δ.4.β. (λεξιλογικές ασκήσεις: αντιστοίχιση)	2
12.	I.E. (αντίστροφο)	5
13.	II.1. (κεφ. Γ': σωκρατικές πρακτικές)	6
14.	II.2. (κεφ. ΙΑ': Προμηθέας - όφελος)	3
15.	II.3.α. (κεφ. Α' και ΣΤ': γεγονός - αντίκτυπος)	3
16.	II.3.β. (κεφ. Α': ομορφιά)	3
		ΣΥΝΟΛΟ 100

ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΚΕΛΙ ΠΙΝΑΚΑ	ΑΣΚΗΣΗ	ΜΟΝΑΔΕΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Ι.Α.1. (διδαγμένο κείμενο 1)	14										
2.	Ι.Α.2. (διδαγμένο κείμενο 2)	16										
3.	Ι.Β. (αδίδακτο κείμενο)	25										
4.	Ι.Γ. (ορθογραφία)	5										
5.	Ι.Δ.1.α. – δ. (σχηματισμός ρηματικών τύπων)	4										
6.	Ι.Δ.2.α. (παραθετικά)	2										
7.	Ι.Δ.2.β. i-ii (αντίθετος αριθμός)	3										
8.	Ι.Δ.3.α. i-iii (συντακτική αναγνώριση)	4										
9.	Ι.Δ.3.β. (δευτερεύουσα πρόταση)	3										
10.	Ι.Δ.4.α. i.-ii. (λεξιλογικές ασκήσεις: συνθετικά + παραγωγή)	2										
11.	Ι.Δ.4.β. (λεξιλογικές ασκήσεις: αντιστοίχιση)	2										
12.	Ι.Ε. (αντίστροφο)	5										
13.	ΙΙ.1. (κεφ. Γ': σωκρατικές πρακτικές)	6										
14.	ΙΙ.2. (κεφ. ΙΑ': Προμηθέας - όφελος)	3										
15.	ΙΙ.3.α. (κεφ. Α' και ΣΤ': γεγονός - αντίκτυπος)	3										
16.	ΙΙ.3.β. (κεφ. Α': ομορφιά)	3										
		ΣΥΝΟΛΟ 100										